

Projekt

z dnia 4 lutego 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXI/.../2026
RADY MIASTA LUBOŃ**

z dnia 12 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Polityki senioralnej Miasta Luboń na lata
2026-2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.¹⁾) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, z późn. zm.²⁾) Rada Miasta Luboń uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Polityki senioralnej Miasta Luboń na lata 2026-2030 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Luboń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 12 lutego 2026 roku.

Przewodnicząca Rady
Miasta

Teresa Zygmankowska

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1436.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1302.

PROGRAM

**POLITYKA SENIORALNA MIASTA LUBOŃ
NA LATA 2026–2030**

miasto
LUBOŃ

Spis treści

Wstęp	4
I. Seniorzy w Polsce – Luboń na tle kraju	4
1. Prognozy demograficzne.....	5
1) Sytuacja dochodowa i warunki bytu osób w wieku 60 lat i więcej.....	5
2) Sytuacja na rynku pracy	6
3) Stan zdrowia i opieka zdrowotna	6
II. Adresaci programu	8
III. Cele polityki senioralnej Miasta Luboń	8
IV. Działania Miasta realizujące cele polityki senioralnej	8
1. Realizacja zabezpieczenia społecznego	8
1) Pomoc dla Seniorów w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Luboniu.....	9
2. Zwiększenie aktywności społecznej, fizycznej, edukacyjnej i kulturalnej osób starszych przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu	14
1) Senior-Wigor.....	14
2) Ośrodek Kultury - Kultura dla Seniora	15
3) Biblioteka Miejska	17
4) Popularyzowanie idei kształcenia przez całe życie: Uniwersytet Luboński Trzeciego Wieku	17
5) Organizacje pozarządowe, kluby, fundacje, grupy nieformalne	18
6) Lubońska Karta Seniora	18
7) Luboński Budżet Obywatelski.....	19
3. Ochrona osób starszych przed przemocą i nadużyciami	19
1) Wsparcie specjalistycznego dla osób starszych	19
2) Upowszechnianie wiedzy o potencjalnych nadużyciach i prawach.....	20
3) Centrum Wsparcia i Pomocy Rodzinie w Luboniu	21
4. Realizacja programów prozdrowotnych - promocja zdrowego i aktywnego trybu życia	21
1) LOSIR sp. z o.o.	22
2) Joga dla seniora	22
4) Badminton	22
5) Plaża miejska dla seniora	23
6) Bezpłatne badania.....	23
5. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków	23
1) Tworzenie przyjaznej przestrzeni	23
2) Dostępność transportu	24
6. Kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla osób starszych.....	24
1) Łamanie stereotypów i zapewnienie udziału seniorom w procesach konsultacyjnych.....	24
2) Lubońska Rada Seniorów	25
7. Pobudzanie i wspieranie różnorodnych i skutecznych form komunikacji oraz informacji	25
V. Kierunki działań. Nowe inicjatywy.....	26
1. Zintegrowane Centrum Opieki i Teleopieki w Metropolii Poznań.....	26
2. Dzień zdrowia.....	26
3. Centrum Inicjatyw Senioralnych	26
5. Taksówka dla Seniora	27

VI.	Źródła finansowania Polityki Senioralnej Miasta Luboń.....	27
VII.	Monitoring i ewaluacja.....	28
VIII.	Zakończenie.....	28

Wstęp

Niniejszy dokument wyznacza kierunki działania Miasta Lubonia w zakresie polityki senioralnej na lata 2026-2030.

Kontynuacja Programu „Polityka senioralna Miasta Luboń” przyczyni się do poprawy warunków i jakości życia seniorów w naszym mieście. Jako priorytetowe Miasto Luboń uznaje działania na rzecz tworzenia warunków do prowadzenia przez seniorów jak najdłużej samodzielnego życia w dotychczasowym środowisku społecznym. Działania te będą prowadzone zarówno w obszarze wsparcia społecznego, jak i aktywności obywatelskiej i społecznej.

Starość stanowi naturalny etap życia każdego człowieka, a sam fakt narodzin determinuje jej doświadczenie. Bardzo trudno jest jednoznacznie określić moment, kiedy należy traktować człowieka jako starego. W Polsce przyjmuje się, iż człowiekiem „starym” jest osoba w wieku emerytalnym, czyli osoba, która ukończyła 60. lub 65. rok życia. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych definiuje osobę starszą jako taką, która ukończyła 60. rok życia. Podobnie Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60. rok życia. Przyjmowane klasyfikacje nie mają jednak charakteru uniwersalnego, gdyż między ludźmi w tym samym wieku istnieć mogą znaczne różnice. Seniorzy nie stanowią bowiem jednolitej grupy ani pod względem stanu zdrowia, ani też sprawności psychicznej i fizycznej, czy też sytuacji materialnej. Zmusza to do rozpatrywania starości jako zróżnicowanego okresu życia, w którym następują dalsze zmiany w funkcjonowaniu człowieka. Bezsprzecznie starość niesie za sobą zmiany, które z trudem dają się ująć w ramy wieku kalendarzowego, a bardziej miarodajne jest opisywanie starości w odniesieniu do funkcjonowania człowieka w kontekście biologicznym, psychicznym oraz społecznym.

Działania Miasta na rzecz seniorów uwzględniać powinny potrzeby zarówno osób starszych samodzielnych, osób częściowo zależnych, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osób niesamodzielnych, całkowicie zależnych od pomocy innych. Program „Polityka senioralna Miasta Luboń na lata 2022-2025” wskazał działania i zadania kształtujące warunki godnego i zdrowego starzenia się, zarówno te realizowane od wielu lat, jak i nowe inicjatywy. W swojej kontynuacji na lata 2026-2030 opiera się na sprawdzonych już formach wsparcia i aktywizacji osób starszych a także proponuje nowe działania.

Punktem wyjścia tego dokumentu jest między innymi teza, że osoby starsze powinny mieć możliwość pełnego i efektywnego uczestnictwa i bycia częścią społeczeństwa i że powinny mieć zapewnione prawo do życia w sposób godny, bezpieczny, wolny od dyskryminacji, izolacji, zaniedbania i na tyle niezależny jak to tylko możliwe. Przyjęto w nim ponadto założenie, że ochrona godności osób starszych powinna zostać zagwarantowana we wszelkich okolicznościach, także w przypadku zaburzeń umysłowych, niepełnosprawności, choroby i stanów terminalnych.

I. Seniorzy w Polsce – Luboń na tle kraju

Rządowa polityka senioralna w Polsce opiera się na wsparciu finansowym (13./14. emerytura, emerytura bez podatku) oraz aktywizacji (programy "Senior+", "Aktywni+"). Od 2026 r. planowane są

istotne zmiany, w tym wprowadzenie "bonu senioralnego" (do 2150 zł na opiekę) oraz nowego programu "Aktywni Seniorzy - ASY", mającego na celu zwiększenie samodzielności i wsparcia osób starszych.

1. Prognozy demograficzne

Wyniki Prognozy ludności na lata 2023–2060 (GUS, Prognoza ludności na lata 2023—2060) wskazują na pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. Przewidywany jest ubytek ludności o ponad 7 mln do 2060 r. oraz spodziewany jest postępujący proces starzenia się ludności Polski, co oznacza wzrost odsetka osób w wieku 60 lat i więcej. **Populacja osób w tym wieku wzrośnie w końcu horyzontu prognozy do 11,9 miliona i będzie stanowiła prawie 40% ogółu ludności.**

Analizując sytuację demograficzną w Polsce należy wziąć pod uwagę, że sytuacja Polski będzie coraz większym wyzwaniem dla polityki krajowej w najbliższych latach. Dane statystyczne oraz prognozy wskazują, że **przyspieszeniu ulega proces starzenia się ludności Polski**. Wskazują na to tendencje zmian dotyczące udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety - 60 lat i więcej, mężczyźni - 65 i więcej).

Struktura wieku mieszkańców Polski się zmienia i wynika przede wszystkim z dwóch czynników. Po pierwsze, niski poziom dzietności, który nie wystarcza, by zastąpić pokolenia. Po drugie, wydłużająca się długość życia, która związana jest z poprawą warunków zdrowotnych i stylu życia, sprawia, że społeczeństwo starzeje się w szybkim tempie.

1) Sytuacja dochodowa i warunki bytu osób w wieku 60 lat i więcej¹

Zgodnie z wynikami reprezentacyjnego Badania budżetów gospodarstw domowych w 2024 r. **przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi wyniósł 3 450,02 zł**. Gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej utrzymują się przede wszystkim z emerytur lub rent, które w 2024 r. stanowiły 80,1% ich dochodów. Dochody z pracy najemnej, w przypadku tych gospodarstw, stanowiły 9,8% ogółu dochodów, a dochody z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym – 3,1%.

W 2024 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacał emerytury lub renty prawie 8 mln osób w wieku 60 lat i więcej (7 996,5 tys.). Świadczeniobiorcy ZUS stanowili zatem ponad 80% osób starszych. W grudniu 2024 r. emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pobierało 6 311 600 osób, wśród których 60,5% stanowiły kobiety.

Zgodnie z danymi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych **przeciętna wysokość emerytury dla osób w wieku 60 lat i więcej w 2024 r. wynosiła 3 887,03 zł (47,5% przeciętnego wynagrodzenia)**, renta z tytułu niezdolności do pracy dla osób w wieku 60 lat i więcej **3 982,14 zł (48,7% przeciętnego wynagrodzenia)**, natomiast renta rodzinna dla osób w wieku 60 lat i więcej **3 551,16 zł (43,4% przeciętnego wynagrodzenia)**. Dla porównania, wartość minimum socjalnego w IV kwartale 2024 r. dla osoby w wieku powyżej 60 lat wyniosła 1 834,68 zł. **W związku z tym przeciętna emerytura była dwukrotnie wyższa od minimum socjalnego** we wskazanym okresie.

¹ na podstawie „Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2024 r.” Ministra ds. Polityki Senioralnej

2) Sytuacja na rynku pracy²

W 2024 r. ludność aktywna zawodowo w wieku 60-89 lat liczyła 1438 tys. osób tj. o 0,3% mniej niż rok wcześniej (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności BAEL). Wśród tych osób 98,5% to osoby pracujące. Osoby aktywne zawodowo w wieku 60-89 lat, podobnie jak w roku poprzednim, stanowiły 8,1% ogółu aktywnych zawodowo osób w wieku 15-89 lat. Wśród aktywnych zawodowo seniorów przeważają mężczyźni, których odsetek w 2024 r., w analizowanej grupie wieku, wyniósł 65,6%.

W 2024 r. współczynnik aktywności zawodowej w grupie wieku 60-89 lat wyniósł 15,2%, co oznacza spadek w porównaniu do roku poprzedniego, kiedy to wynosił 15,4%. Wskaźnik zatrudnienia ukształtował się w 2024 r. na poziomie 15,0% (wobec 15,2% rok wcześniej).

Liczba osób biernych zawodowo w wieku 60-89 lat wyniosła 8010 tys. i wzrosła o 1,0% w stosunku do roku poprzedniego. Bierni zawodowo stanowili 84,8% osób w analizowanej grupie wieku.

Główną przyczyną bierności zawodowej wśród osób w wieku 60-74 lat było pobieranie emerytury, którą w 2024 r. wskazało 91,2% z nich. Drugą istotną przyczyną bierności była choroba lub niepełnosprawność, wskazana przez 5,4% biernych zawodowo w wieku 60-74.

W końcu grudnia 2024 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy 49,0 tys. (tj. 6,2%) były to osoby w wieku 60 lat i więcej. W stosunku do 2023 r. liczba bezrobotnych seniorów zmniejszyła się o 4,9%.

W końcu 2024 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 211,7 tys. bezrobotnych powyżej 50. roku życia, tj. o 0,3 tys. osób, czyli 0,2% więcej niż w końcu 2023 r. Bezrobotni powyżej 50 roku życia w końcu 2024 r. stanowili 26,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wobec 26,8% rok wcześniej.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu 2024 r. 49,0 tys. (tj. 6,2%) stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej (niemal wyłącznie mężczyźni). W stosunku do końca 2023 r. liczba bezrobotnych seniorów zmniejszyła się o 2,6 tys. osób, tj. o 4,9%,

3) Stan zdrowia i opieka zdrowotna

Na podstawie wyników *Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC)* można stwierdzić, że w 2024 r. 33,1% osób w wieku 60 lat i więcej oceniło swoje zdrowie jako „dobre” lub „bardzo dobre”. Częściej jako „dobre” lub „bardzo dobre” określali swoje zdrowie mężczyźni (36,0%) niż kobiety (31,0%). Z kolei 19,7% osób starszych uznało, że ich zdrowie jest „złe” lub „bardzo złe”.

Częściej stwierdzały tak kobiety niż mężczyźni (20,2% wobec 19,0%). Zgodnie z samooceną, „dobrym” lub „bardzo dobrym” zdrowiem częściej cieszyły się osoby starsze mieszkające w miastach (33,8%) niż na wsi (31,9%), „zły” lub „bardzo zły” stan zdrowia wskazał również większy odsetek mieszkańców miast (20,2%) niż wsi (18,9%). Jednocześnie prawie połowa wszystkich osób w wieku 60 lat i więcej nie określiła swojego zdrowia w sposób jednoznaczny, 47,2% z nich stwierdziło, że ogólnie ocenia swoje zdrowie jako „takie sobie, ani dobre ani złe”.

Na tle sytuacji społeczno – demograficznej w Polsce, Luboń to miejsce zamieszkałe w przeważającej

² na podstawie „Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce za 2024 r.” Ministra ds. Polityki Senioralnej

mierze przez osoby młodsze. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w Luboniu jest o kilka punktów procentowych niższy, aniżeli średnia krajowa.

Liczba ludności miasta Luboń wynosi 30 107 osób, z czego 15971 osób stanowią kobiety, a 14136 osób to mężczyźni. Liczba kobiet 60+ wynosi 4139 osób, a mężczyzn w tym wieku mamy 1946.

Liczbę mieszkańców Lubonia z podziałem na wiek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Lubonia z podziałem na wiek w latach 2021-2024 (źródło: Urząd Miasta Luboń)

LICZBA MIESZKAŃCÓW LUBONIA Z PODZIAŁEM NA WIEK W LATACH 2021-2024				
	2021	2022	2023	2024
Ogólna liczba mieszkańców	30107	29888	29729	29630
Ogólna liczba kobiet	15971	15841	15769	15722
Ogólna liczba mężczyzn	14136	14047	13960	13908
Liczba kobiet 60+	4139	4199	4256	4310
Liczb mężczyzn 65+	1946	2030	2096	2178
Ogólna liczba osób 60+	6881	6963	7059	7164
Dzieci w wieku 0-14	5244	5061	4827	4575
Liczba kobiet w wieku 15-59	9308	9212	9183	9187
Liczba mężczyzn w wieku 15-64	9470	9386	9367	9380

Uwarunkowania społeczne lubońskich seniorów są tożsame do tych, z jakimi mamy do czynienia w skali kraju. Lubońscy seniorzy borykają się z takimi samymi problemami, które dotyczą wszystkich seniorów w kraju. W Luboniu działa wiele poradni. Nie funkcjonuje w mieście poradnia geriatryczna. Braki w tym zakresie uzupełniają poradnie istniejące w Poznaniu.

Atutem Lubonia są funkcjonujące w mieście: Dzienny Dom „Senior-Wigor”, Lubońska Rada Seniorów oraz Uniwersytet Luboński Trzeciego Wieku, a także szeroka oferta kulturalna skierowana do seniorów.

W mieście działa prawie 50 organizacji pozarządowych, skupiając w swoich szeregach seniorów lub prowadząc działalność nakierowaną na ich potrzeby.

Zaplecze instytucjonalne, infrastrukturalne, organizacyjne, a przede wszystkim społeczne, przez które rozumie się dużą liczbę zaangażowanych społecznie osób w wieku senioralnym, daje solidne podstawy umożliwiające realizację polityki senioralnej w Luboniu.

Program zakłada również diagnozowanie potrzeb seniorów w celu ewaluacji realizowanych działań, planowania efektywnych rozwiązań i wyznaczania kierunków oraz priorytetów dla działań samorządu. Istotnymi działaniami zakładanymi w realizacji będą też te tworzące warunki i możliwości wymiany doświadczeń i dobrych praktyk dla podmiotów tworzących ofertę dla seniorów, w tym m.in. klubów seniora, organizacji pozarządowych i innych. Zaprojektowane działania mają znaleźć odzwierciedlenie zarówno w sytuacji materialnej najstarszych mieszkańców miasta, jak i w jakości dostępnych dla nich usług społecznych.

II. Adresaci programu

Polityka senioralna Miasta Luboń adresowana jest do wszystkich mieszkańców Lubonia, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych, tj. tych które ukończyły 60. rok życia.

III. Cele polityki senioralnej Miasta Luboń

Polityce senioralnej Miasta Luboń przyświeca motto:

Uczynić wszystko, aby osoby starsze miały zapewnione prawo do życia w sposób godny, bezpieczny, wolny od dyskryminacji, izolacji, zaniedbania i na tyle niezależny jak to tylko możliwe.

Ewaluacja programu na lata 2022-2025 pozwoliła nam na określenie celów, jakie chcemy osiągnąć poprzez jego kontynuację.

Cele polityki senioralnej:

1. **realizacja zabezpieczenia społecznego;**
2. **zwiększenie aktywności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej, przeciwdziałającej wykluczeniu społecznemu osób starszych poprzez tworzenie warunków do wzrostu partycypacji społecznej osób starszych;**
3. **ochrona osób starszych przed przemocą i nadużyciami;**
4. **realizacja programów prozdrowotnych, promocja zdrowego i aktywnego trybu życia;**
5. **zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków;**
6. **kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla osób starszych;**
7. **pobudzanie i wspieranie różnorodnych i skutecznych form komunikacji oraz informacji.**

IV. Działania Miasta realizujące cele polityki senioralnej

Miasto Luboń od wielu lat podejmuje różnorodne inicjatywy na rzecz poprawy jakości życia seniorów. Działania te prowadzone są w obszarach zarówno wsparcia społecznego, aktywności obywatelskiej i społecznej oraz ochrony i profilaktyki zdrowia.

Poniżej przedstawiamy działania i inicjatywy realizowane w ramach polityki senioralnej Miasta Luboń, poprzez które realizujemy określone cele.

1. Realizacja zabezpieczenia społecznego

Pomoc społeczna jest ważnym elementem systemu wsparcia, który ma za zadanie pomagać osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Jednym z głównych wyzwań dla systemu pomocy społecznej są zmiany demograficzne oraz starzenie się społeczeństwa. Wzrost liczby seniorów niesie za sobą wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, medyczne i inne związane z codziennym funkcjonowaniem seniorów.

1) **Pomoc dla Seniorów w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Luboniu**

• **Zasiłki z pomocy społecznej**

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej to od 2004 roku niezmiennie trzy rodzaje świadczeń: zasiłek stały, zasiłek okresowy i zasiłek celowy. Warunkiem uzyskania pomocy finansowej jest spełnienie kryterium dochodowego, które od 1 stycznia 2025 r. dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 1010 zł a dla osoby w rodzinie – 823 zł. Zmiana kwot kryteriów dochodowych wpłynęła także na podwyższenie kwot świadczeń pieniężnych związanych z ustawą o pomocy społecznej, np.: maksymalny zasiłek stały wzrósł o 229 zł do kwoty 1229 zł miesięcznie. Głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba, która może w konsekwencji doprowadzić do niepełnosprawności. Najczęściej osoby starsze korzystają z pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, który przysługuje osobie samotnej lub w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Z roku na rok zwiększa się liczba osób, którym MOPS wypłaca świadczenia w formie zasiłku stałego, co oznacza, że coraz większa liczba świadczeń przyznawana jest z powodu dysfunkcji zdrowotnych i niepełnosprawności.

• **Dożywianie**

Osobom starszym, które posiadają własne świadczenie emerytalne lub rentowe trudno jest spełnić kryterium dochodowe do otrzymania zasiłków z pomocy społecznej. Niskie kryterium dochodowe i ograniczony budżet utrudnia świadczenie pomocy na odpowiednim poziomie, adekwatnie do potrzeb.

Dla osób w trudnej sytuacji pomocą jest program „Posiłek w szkole i w domu” w ramach którego oprócz posiłków w szkole czy przedszkolu finansowane są też posiłki dla osób dorosłych, którzy nie są w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. Kryterium dochodowe do posiłków celowych na żywność wynosi: dla osoby samotnej 2020 zł, a dla osoby w rodzinie 1646 zł na osobę w rodzinie. W ramach rządowego programu, a zatem przy spełnieniu kryterium 200% możliwe było również przyznanie zasiłku na zakup żywności lub posiłku, a także pomocy rzeczowej w formie produktów żywnościowych.

• **Pomoc żywnościowa – Program Operacyjny (POPŻ)**

Do pomocy w formie żywności uprawnione są osoby spełniające 265% kryterium dochodowego wynikającego z art. 8 ust 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. 2180,95 zł na osobę w rodzinie lub 2676,50 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej weryfikowane na podstawie oświadczenia. Ośrodek wydaje potrzebującym produkty żywnościowe takie jak np. groszek z marchewką, dżemy, makarony, kasze, płatki owsiane, herbatniki maślane, kawa, mleko UHT, ser, wędliny, konserwy, cukier czy olej rzepakowy.

• **Wielkopolski Bank Żywności**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu jest członkiem Wielkopolskiego Banku Żywności i prowadzi dystrybucję produktów żywnościowych. Dzięki współpracy z WBŻ mieszkańcy Lubonia – niezależnie od sytuacji finansowej, w jakiej się znajdują otrzymują regularnie dodatkowe wsparcie w formie żywności. Żywność jest odbierana i rozdawana wg następującego harmonogramu:

Trzy razy w tygodniu (poniedziałek, środa i piątek) rano jest odbiór z Biedronki przy ul. Sikorskiego 44

oraz z Netto przy ul. Żabikowskiej 34.

Raz w tygodniu (czwartki) żywność odbierana jest z siedziby Wielkopolskiego Banku Żywności w Poznaniu przy ul. Borówki 6. Asortyment wydawanej żywności jest bardzo szeroki - pieczywo, nabiał, mięso, warzywa, owoce, ryby, słodczyce, napoje oraz różnorodne dania gotowe. Oprócz żywności zdarzają się też środki czystości.

- **Dodatki mieszkaniowe**

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na utrzymanie posiadanego lub wynajmowanego mieszkania lub domu jednorodzinnego. Jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w regulowaniu bieżących opłat mieszkaniowych. Świadczenie funkcjonuje na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Mogą się o nie ubiegać zarówno właściciele mieszkań czy domów, jak i najemcy. Warunkiem jest to, że dochód i powierzchnia mieszkania nie mogą przekroczyć ustawowych norm.

Zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych obowiązuje kryterium dochodowe w wysokości:

- 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarstwie jednoosobowym
- 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarstwie wieloosobowym.

Od 11 lutego 2025 roku kryterium dochodowe wynosi 3272,68 zł w gospodarstwie jednoosobowym oraz 2454,51 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Mieszkanie albo dom musi też spełniać kryterium powierzchniowe. Zajmowany lokal nie może być za duży w stosunku do liczby osób. Powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie może przekraczać powierzchni normatywnej o więcej niż 30 proc. albo 50 proc. pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60 proc. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy i wypłacany jest zarządcy budynku lub osobie uprawnionej do pobierania należności za zajmowany lokal mieszkalny, za wyjątkiem ryczałtu za brak instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub gazu przewodowego, który jest wypłacany bezpośrednio do rąk osoby wnioskującej.

- **Zasiłek pielęgnacyjny**

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 215,84 zł miesięcznie. Przysługuje on niepełnosprawnemu dziecku lub osobie dorosłej niezdolnej do samodzielnej egzystencji. Osobom dorosłym MOPS wypłaca zasiłek w sytuacji, gdy świadczeniobiorca nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego przy rencie czy emeryturze.

- **Prawo do świadczeń zdrowotnych**

Ośrodek pomocy społecznej przyznaje to świadczenie na okres 90 dni. Mogą je otrzymać osoby w trudnej sytuacji materialnej, spełniające kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego. Jeśli istnieje konieczność dalszego leczenia, dłuższego niż 90 dni, może zostać wydana kolejna decyzja. W nagłych przypadkach o wydanie decyzji występuje świadczeniodawca (szpital, NFZ), który udzielił pomocy medycznej – świadczenia opieki zdrowotnej.

- **Usługi opiekuńcze**

Osobom, które wymagają pomocy w codziennym życiu oraz opieki higienicznej i pielęgnacji już od wielu lat ośrodek pomocy społecznej zapewnia pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną

zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia oraz odpłatność. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. W Luboniu od kilku już lat usługi opiekuńcze świadczy firma Gwarant wyłoniona w drodze przetargu. Pełna odpłatność za 1 godzinę usług w 2025 roku wynosi 40,30 zł. Odpłatność osób korzystających z usług jest uzależniona od ich dochodu. Rada Miasta określiła w drodze uchwały szczegółowe warunki odpłatności za usługi. Ustalono, że osoby powyżej 75. roku życia od dnia 1 lipca 2020 r. ponoszą inną – niższą o połowę odpłatność niż pozostałe osoby.

- **Usługi sąsiedzkie**

Usługa sąsiedzka w Luboniu została wprowadzona Uchwałą nr III/22/2024 Rady Miasta Luboń z dnia 12 czerwca 2024 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług i funkcjonuje od dnia wejścia w życie uchwały tj. od 9 lipca 2024 roku. Pod pojęciem usługi sąsiedzkiej znajduje się pomoc świadczona przez opiekuna sąsiada w formie: podstawowej opieki higienicznej – pielęgnacyjnej, zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, a także zaspokajaniu potrzeb kontaktu z otoczeniem. Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane w wymiarze nieprzekraczającym 24 godziny miesięcznie. Z usług sąsiedzkich mogą korzystać mieszkańcy Lubonia w wieku 60 lat i więcej zamieszkujący samotnie, którzy wymagają wsparcia innych osób. Nie jest wymagane posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności czy grupy inwalidzkiej.

Osoba świadcząca pomoc sąsiedzką musi:

- być pełnoletnia,
- mieć ukończony kurs pierwszej pomocy, o który zadba i sfinansuje organizator usług,
- zamieszkiwać w najbliższej okolicy osoby potrzebującej – co ważne, nie razem z nią,
- być osobą spoza rodziny,
- zostać zaakceptowana zarówno przez organizatora usług sąsiedzkich, jak i samego seniora.

O pomoc w formie usług sąsiedzkich wnioskuje senior. Może być też ona udzielona z urzędu. Organizacja usług sąsiedzkich opiera się na bazie umowy zlecenia, w której określa się zakres czynności, liczbą godzin i wynagrodzenie na okres, w jakim pomoc jest potrzebna. Rozliczenie wykonywania usług sąsiedzkich następuje na podstawie zweryfikowanych przez organizatora usług (MOPS) kart pracy opiekunów wskazujących liczbę i termin przepracowanych godzin potwierdzonych przez świadczeniobiorcę. Odpłatność za usługi sąsiedzkie ponosi osoba z nich korzystająca w wysokości uzależnionej od dochodu.

- **Domy pomocy społecznej**

Osobę wymagającą tej formy wsparcia, a zatem opieki całodobowej kieruje się do domu pomocy odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Zobowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt są: w pierwszej kolejności mieszkańcy domu w wysokości 70% swojego dochodu, następnie małżonek, zstępni przed wstępnymi, a na końcu gmina.

Tutejszy Ośrodek współpracuje z 22 domami pomocy społecznej. Średni miesięczny koszt utrzymania mieści się w przedziale od 5736,77 zł (Dom Pomocy Społecznej w Wieleniu, przy ul. Staszica 2) do 9188,50 zł (Dom Pomocy Społecznej w Fabianowie). Jak widać koszty utrzymania są bardzo zróżnicowane i zależą od wielu czynników, takich jak: typ domu pomocy społecznej, zakres świadczonych usług czy lokalizacja.

- **Program „Opieka wytchnieniowa”**

Na rzecz opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu realizuje program rządowy „Opieka wytchnieniowa” dla jednostek samorządu terytorialnego finansowany z Funduszu Solidarnościowego. Przez opiekę wytchnieniową należy rozumieć doraźną, czasową pomoc o charakterze opiekuńczym, mającą odciążyć opiekunów osób z niepełnosprawnością od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Program „Opieka wytchnieniowa” jest skierowany do opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami oraz osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym tzn. orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji, którzy potrzebują odpoczynku, wolnego czasu na załatwienie jakiś spraw, czy znaleźli się np. w szpitalu.

Program jest realizowany w dwóch formach. Pierwsza z nich to usługi „opieki wytchnieniowej” świadczone w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością przez kilka godzin w ciągu dnia. Jej celem jest wyręczenie opiekuna, który w tym czasie może choćby pójść do sklepu lub przychodni, załatwić sprawy urzędowe, albo po prostu odpocząć. Druga forma „opieki wytchnieniowej” polega na zapewnieniu osobie wymagającej opieki pobytu całodobowego przez dłuższy czas np. na tydzień w domu pomocy społecznej.

Rodziny, którym przyznano pomoc w postaci usługi „opieki wytchnieniowej” nie ponoszą za nią odpłatności. Każda osoba może skorzystać z 240 godzin opieki w ramach pobytu dziennego i 14 dni opieki całodobowej.

- **Korpus Wsparcia Seniorów**

Z dotacji otrzymanej w 2022 roku z programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu zakupił tzw. „opaski bezpieczeństwa” wraz z usługą obsługi systemu polegającą na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu. Uprawnieni do otrzymania opaski są mieszkańcy Lubonia w wieku 65 lat i więcej, którzy z powodu stanu zdrowia mają problem z samodzielnym funkcjonowaniem, mieszkają same lub z osobami, które z różnych powodów nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki. Chodzi o poprawę poczucia bezpieczeństwa, a także stworzenie możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Opaski są wyposażone w nadajnik GPS, który pozwala na precyzyjne wykrycie lokalizacji seniora, gdy wyjdzie z domu. Opaski posiadają również czujnik pomiaru ciśnienia tętniczego, temperatury ciała oraz saturacji. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu ma do dyspozycji 137 sztuk „opasek bezpieczeństwa”. W 2024 r. z programu skorzystało 155

osób. W 2024 roku liczba zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski wynosiła 537: w tym 377 zgłoszeń dotyczyło upadku osób, a 160 zgłoszeń dotyczyło wezwania SOS z powodu przypadkowego naciśnięcia przycisku oraz z powodu złego samopoczucia. W przypadku wezwania pomocy – naciśnięcia SOS dyspozytor dokonuje pomiaru ciśnienia, temperatury ciała i saturacji, zaleca zażycie leków, a w sytuacji awaryjnej wzywa pomoc medyczną. Spośród wskazanej liczby zgłoszeń 9 zakończyło się interwencją kogoś z otoczenia, a 5 interwencją służ ratunkowych – wezwaniem pogotowia. Opaski bezpieczeństwa są własnością gminy.

- **Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu realizuje rządowy program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” finansowany z Funduszu Solidarnościowego. Asystencja osobista jest usługą kierowaną do osób z niepełnosprawnościami, która pozwala im na prowadzenie bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Głównym celem usług asystencji osobistej jest dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania jej potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” jest skierowany do dorosłych osób z orzeczeniem o niepełnosprawności znacznym bądź umiarkowanym oraz opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami. Usługi asystenta mają za zadanie wesprzeć w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osoby z niepełnosprawnością. Wsparcie asystenta to nie tylko pomoc w czynnościach dnia codziennego, ale także towarzyszenie podczas wizyty w urzędzie, w wydarzeniach kulturalnych, rozrywkowych czy sportowych.

Usługi asystencji osobistej mogą być realizowane przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu. Osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności może skorzystać maksymalnie z 720 godzin usług asystenta, natomiast dziecko z niepełnosprawnością bądź osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności może skorzystać maksymalnie z 360 godzin. Osoby korzystające ze wsparcia asystenta nie ponoszą w związku z tym żadnej odpłatności.

- **Punkt wydawania odzieży**

Od 2018 roku przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Luboniu działa punkt wydawania odzieży przekazywanej przez darczyńców. MOPS prowadzi zbiórkę odzieży używanej w dobrym stanie, którą można dostarczać do ośrodka w godzinach urzędowania.

- **Jadłodzielnia**

Od 4 stycznia 2022 roku w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Luboniu przy ulicy Źródlanej 1 działa jadłodzielnia - miejsce, w którym każdy może podzielić się lub poczęstować jedzeniem. Chodzi o żywność, która zostaje po świętach, imprezach, a także taka, której kończy się termin ważności, a wiadomo, że nie zostanie zjedzona. Jadłodzielnia znajduje się w budynku ośrodka i jest wyposażona w szafę chłodniczą i regały, a o porządek dba opiekun – pracownik MOPS. Jadłodzielnia otwarta jest od poniedziałku do piątku w godzinach: poniedziałek: 8.00-18.00, wtorek-piątek: 7.00-18.00.

- **Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i terapeutyczne**

W ramach projektu „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodziny i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania – EDYCJA III” - Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski

2021 – 2027 (FEW) współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) Miasto Luboń/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu zatrudni asystenta rodziny, a także od 1 lipca 2025 r. zapewnia mieszkańcom Lubonia dostęp do usług następujących specjalistów:

- specjalista do spraw przemocy,
- poradnictwo psychologiczne,
- poradnictwo prawne,
- poradnictwo pedagogiczne,
- poradnictwo logopedyczne,
- trener umiejętności funkcjonowania w rodzinie,
- mediacje rodzinne,
- psycholog dziecięcy,
- psycholog systemowy.

2. Zwiększenie aktywności społecznej, fizycznej, edukacyjnej i kulturalnej osób starszych przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu

Zachowanie wysokiej aktywności fizycznej, społecznej i umysłowej stanowi jeden z czynników prognozujących dłuższe trwanie życia, umożliwia starszym ludziom zachowanie autonomii i niezależności, a tym samym przyczynia się do poprawy jakości ich życia.

Miasto, jego jednostki, stowarzyszenia i kluby senioralne oferują różnorodną ofertę aktywności, wydarzeń skierowanych do seniorów.

1) Senior-Wigor

Dzienny Dom "Senior-Wigor" w Luboniu, zlokalizowany przy ul. Romana Maya 1b, od 2016 roku pełni kluczową rolę w aktywizacji i wsparciu osób starszych w naszej społeczności. Dom został utworzony uchwałą Rady Miasta Luboń w 2015 r., a powstał dzięki wsparciu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 230 920,99 zł w ramach Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020.

Oferta Domu skierowana jest do nieaktywnych zawodowo mieszkańców Lubonia w wieku 60+. Dom przeznaczony jest dla 30 osób.

Misją Domu „Senior-Wigor” jest pomoc osobom starszym, utrzymanie ich samodzielności, aktywności fizycznej i społecznej oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości. Poprzez uczestnictwo w zajęciach następuje aktywizacja osób starszych na wszystkich płaszczyznach: społecznej, kulturalnej i edukacyjnej. Dzienny Dom „Senior-Wigor” w Luboniu zapewnia wsparcie osobom starszym od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem świąt i dni ustawowo wolnych od pracy, w godz. 8.00-16.00. Budynek jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Pobyt w Dziennym Domu jest częściowo odpłatny. Opłata od uczestnika jest uzależniona od dochodu zgodnie z Uchwałą Nr XIV/86/2015 z 26.11.2015 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia

odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior-Wigor” w Luboniu. Osoby o najniższym dochodzie mogą korzystać z usług bezpłatnie.

Seniorzy z Dziennego Domu „Senior-Wigor”, to osoby mniej samodzielne, samotne, często bez wsparcia rodziny. Pobyt w Domu pozwala im na zjedzenie ciepłego posiłku, zapewnia kontakt z drugim człowiekiem, dzięki czemu zmniejsza się poczucie samotności, a pojawia się poczucie bezpieczeństwa. Bardzo ważna jest także realizacja potrzeby przydatności, poprzez wykorzystanie doświadczeń życiowych seniorów, rozwijanie i rozbudzanie ich zainteresowań, a także motywowanie do zwiększania aktywności ruchowej poprzez ćwiczenia z fizjoterapeutami.

Szczegółowa oferta obejmuje:

- zajęcia edukacyjne i kulturalne
- wyjścia do instytucji kulturalnych, w tym kin i muzeów.
- spotkania z ciekawymi ludźmi oraz specjalistami z różnych dziedzin (m.in. zajęcia z bezpieczeństwa: „Senior bezpieczny w mieście” z policją i strażą pożarną)

- zajęcia artystyczne i rękodzielnicze

Aby rozwijać kreatywność i zdolności manualne, odbywają się:

- Warsztaty plastyczne, obejmujące techniki takie jak: malowanie, decoupage, tworzenie kolaży oraz innych form artystycznych.

- aktywność fizyczna i zdrowotna

Dbając o kondycję fizyczną seniorów, organizuje się:

- Regularne zajęcia gimnastyczne dostosowane do możliwości uczestników.
- Zajęcia taneczne.
- Spacerowanie promujące aktywność na świeżym powietrzu.

- integracja społeczna i międzypokoleniowa

W celu przeciwdziałania izolacji społecznej organizuje się:

- imprezy okolicznościowe
- wolontariat międzypokoleniowy poprzez współudział w życiu szkół i przedszkoli z terenu Lubonia, w wydarzeniach organizowanych przez Ośrodek Kultury, Bibliotekę, integrację z Uniwersytetem Lubońskim Trzeciego Wieku
- muzykoterapia, czyli wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych, kolęd oraz piosenek biesiadnych.
- wsparcie w codziennym życiu

Seniorzy mają dostęp do:

- poradnictwa w zakresie obsługi komputera i smartfona
- edukacji zdrowotnej, w tym spotkań z pielęgniarką, psychologiem oraz fizjoterapeutą.
- zajęć kulinarnych promujących zdrowe odżywianie.

Codziennie spotkania są okazją do nawiązywania relacji, wymiany doświadczeń oraz wspólnego spędzania czasu w przyjaznej atmosferze. Dzięki różnorodnym inicjatywom Dzienny Dom "Senior-Wigor" znacząco przyczynia się do poprawy jakości życia seniorów w Luboniu.

2) Ośrodek Kultury - Kultura dla Seniora

Ośrodek Kultury w Luboniu jako samorządowa instytucja kultury odgrywa istotną rolę w życiu społecznym miasta, oferując szeroką gamę działań artystycznych, edukacyjnych i integracyjnych dla wszystkich mieszkańców, w tym dla osób starszych. Oferta instytucji stanowi istotne narzędzie

realizacji celów polityki senioralnej Miasta Luboń na lata 2026–2030, w szczególności w zakresie aktywizacji społecznej, kulturalnej, przeciwdziałania wykluczeniu i integracji międzypokoleniowej.

- **Stała oferta kulturalno-edukacyjna dla seniorów**

W ramach regularnej działalności Ośrodek Kultury proponuje seniorom udział w różnorodnych zajęciach, takich jak:

- zajęcia muzyczne i wokalne, m. in. w zespołach artystycznych (Zespół Śpiewaczy "Szarotki", Zespół TON, Zespół "Lubonianie" i chór Bard)
- zajęcia plastyczne, ceramiczne, rękodzielnicze i szydełkowanie,
- gimnastyka, joga i stretching
- nauka języka angielskiego oraz podstaw obsługi komputera
- szachy i inne formy rozwijania umiejętności poznawczych

Działające przy Ośrodku zespoły „TON”, „Szarotki”, „Lubonianie” oraz chór „Bard” umożliwiają seniorom rozwijanie pasji artystycznych, uczestnictwo w przeglądach, koncertach i wydarzeniach kulturalnych, a także integrację z innymi grupami społecznymi.

W 2025 roku Ośrodek wdrożył nową formę wsparcia i aktywizacji – cykl „Czwartkowe spotkania dla Seniora”, skierowany przede wszystkim do osób starszych niezrzeszonych w lokalnych organizacjach i stowarzyszeniach. Spotkania mają charakter otwarty, integracyjny i tematyczny, obejmując prelekcje, warsztaty, prezentacje artystyczne, a także elementy edukacji kulturalnej i społecznej.

- **Kino, sztuka, fotografia – cykliczne spotkania z kulturą**

W każdy pierwszy piątek miesiąca seniorzy mogą uczestniczyć w pokazach filmowych w ramach Klubu Filmowego. Dużym zainteresowaniem cieszą się także:

- „Spotkania wokół sztuki” i „Spotkania wokół fotografii”, które łączą wykłady, prezentacje i warsztaty twórcze,
- warsztaty tematyczne – kulinarne, rękodzielnicze, historyczne.

- **Wycieczki i aktywne poznawanie dziedzictwa lokalnego**

Ośrodek organizuje comiesięczne wycieczki tematyczne szlakiem architektury przemysłowej Lubonia, a także rajdy i wyjazdy integracyjne. Dwa razy w roku odbywają się jednodniowe wyjazdy krajowe i zagraniczne, umożliwiające seniorom poznawanie dziedzictwa kulturowego Polski oraz państw sąsiednich.

- **Współpraca z ULTW i wydarzenia integracyjne**

Ośrodek Kultury w Luboniu aktywnie współpracuje z Uniwersytetem Lubońskim Trzeciego Wieku, m.in. organizując oprawę artystyczną uroczystości inauguracji roku akademickiego. Wspólnie z partnerami Ośrodek Kultury współorganizuje również Spartakiady Seniorów – wydarzenia sportowo-rekreacyjne sprzyjające integracji, aktywności fizycznej i budowaniu więzi społecznych.

Ośrodek Kultury poprzez swoje działania tworzy przestrzeń do samorealizacji, wymiany doświadczeń i budowania wspólnoty lokalnej. Oferta ta będzie sukcesywnie rozwijana i dostosowywana do potrzeb zmieniającego się społeczeństwa senioralnego w Luboniu.

3) Biblioteka Miejska

Biblioteczne inicjatywy senioralne:

- zakup książek z serii „Duże Litery” – aktualnie zbiór liczy 358 tytułów
- zakup zbiorów specjalnych w tym książek mówionych, które wypożyczyć można w formie audiobooków na nośniku CD – aktualnie zbiory specjalne liczą 2905 egzemplarzy, w tym 1402 audiobooki
- darmowy dostęp do e-książek: 80 kodów do platformy Legimi, które co miesiąc przekazywane są zarejestrowanym czytelnikom
- w ramach obecnie realizowanego projektu: „Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób z dysfunkcją wzroku - Edycja 2024", przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Larix”, biblioteka bezpłatnie udostępnia odtwarzacz Czytak 4, który daje wgląd do 3160 książek mówionych
- posiadaczom Lubońskiej Karty Seniora przysługują zniżki na wydarzenia biletowe, kursy językowe oraz warsztaty organizowane w bibliotece
- „Kurier dla Seniora” - usługa umożliwiająca seniorom telefoniczne zamówienie książek z Filii nr 4, które następnie są dostarczane bezpośrednio do ich domów przez bibliotekarza
- „Fajfy dla seniorów - Senioralne Zapoznaki” – cykliczne spotkania taneczne z muzyką na żywo prowadzone przez DJ-a, odbywające się zazwyczaj w ostatni piątek miesiąca
- spotkania z grami planszowymi - zajęcia integracyjne z wykorzystaniem gier planszowych, organizowane w każdy poniedziałek w godzinach 16:00–18:00
- zajęcia brydżowe - spotkania dwóch grup brydżowych: pierwsza odbywa się w czwartki w godzinach 10:00–12:00, druga w czwartki w godzinach 15:30–19:00
- Kabaret „Humoreska” - cotygodniowe próby amatorskiego kabaretu seniorskiego, odbywające się w środy w godzinach 10:00–12:00
- spotkania Klubu Osób Słabowidzących i Niewidomych „PROMYK” - comiesięczne spotkania grupy dla seniorów z niepełnosprawnościami, realizowane w każdy drugi wtorek miesiąca
- „Środy senioralne” - comiesięczne wydarzenia edukacyjno-kulturalne dedykowane seniorom, odbywające się w każdą drugą środę miesiąca w godzinach 12:00–14:00

4) Popularyzowanie idei kształcenia przez całe życie: Uniwersytet Luboński Trzeciego Wieku

Uniwersytet Luboński Trzeciego Wieku, powołany w 2011 rok jest organizacją zrzeszającą największą liczbę seniorów. Jest inicjatywą społeczną środowiska lubońskiego, służącą i wspomagającą osoby starsze pragnące pogłębić swoją wiedzę, pracować twórczo wykorzystując różne formy aktywizacji psychofizycznej i intelektualnej. Jednym z zadań ULTW jest przeciwdziałanie samotności i aktywizacja społeczna osób starszych. ULTW zaprasza wszystkie osoby dorosłe powyżej 50. roku życia,

proponując bogatą ofertę zajęć, m.in.: wykłady o różnorodnej tematyce, wyjazdy do teatru, filharmonii i opery, zajęcia sportowe, wycieczki krajoznawcze.

W ramach ULTW prowadzone są również działania wolontariatu międzypokoleniowego, co przyczynia się do przełamywania stereotypów dotyczących osób starszych oraz poprawy jakości życia seniorów przez zwiększenie ich aktywności w życiu społecznym.

5) Organizacje pozarządowe, kluby, fundacje, grupy nieformalne

W Luboniu działają stowarzyszenia i fundacje oraz ośrodki wsparcia. Jest ich w naszym mieście blisko 50. Przyczyniają się one do poprawy jakości życia w mieście. Poprzez realizowanie własnych programów, jak również wspieranie przedsięwzięć miasta, wzmacniają i zwiększają możliwości działania samorządu na rzecz mieszkańców oraz aktywność obywatelską.

Stowarzyszenia i grupy nieformalne działające na rzecz seniorów to oprócz ULTW

- Klub Seniora przy parafii p.w. św. Maksymiliana Kolbe
- Klub Seniora przy Zgromadzeniu Sióstr Służebniczek NMP
- Klub Seniora przy Bibliotece Miejskiej
- Zespół Szarotki
- Zespół TON
- Zespół Lubonianie
- Harcerski Krąg Seniorów Luboń
- Klub Promyk
- Kabaret Humoreska
- Koło Emeryta
- Klub Seniora

Organizacje są wspierane finansowo z budżetu Miasta Luboń w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych. Jednostki miejskie udostępniają seniorom nieodpłatnie pomieszczenia i zapewniają wsparcie przy organizacji różnego rodzaju spotkań i przedsięwzięć.

6) Lubońska Karta Seniora

Na terenie miasta działa Program „Lubońska Karta Seniora”, adresowany do seniorów w wieku 60 plus, którzy mieszkają w Luboniu. „Karta Seniora” uprawnia do korzystania ze zniżek i rabatów udzielanych przez Partnerów programu, którzy wspierają lubońskich seniorów poprzez zaoferowane im specjalne usługi i zniżki. Partnerami są m.in. sklepy spożywcze, cukiernie, salony optyczne, restauracje, sanatoria, uzdrowiska, dietetycy oraz punkty usługowe i teatry, w sumie ponad 40 podmiotów, nie tylko z Lubonia.

Jedną z ciekawszych, cieszącym się dużym zainteresowaniem propozycji jest oferta Partnera Programu Cukierni Pawlova pn. „KAWA DLA SENIORA”. W każdą środę na seniorów czeka na kawa i maślane rogaliki w promocyjnej cenie. To doskonała okazja, aby spotkać się ze znajomymi, porozmawiać i spędzić miło czas przy dobrej kawie i słodkim wypieku.

7) Luboński Budżet Obywatelski

Zwany również partycypacyjnym, jest demokratycznym procesem, w ramach którego mieszkańcy współdecydują o wydatkach publicznych w mieście w perspektywie kolejnego roku budżetowego. W skrócie oznacza to, że mieszkańcy zgłaszają propozycje projektów do budżetu, które następnie są analizowane pod kątem możliwości realizacji. Następnie, propozycje projektów, które pomyślnie przeszły weryfikację poddaje się pod powszechne i bezpośrednie głosowanie. W efekcie, najwyżej ocenione lub najczęściej wskazywane propozycje projektów przeznaczają się do realizacji – wpisując je do budżetu. W głosowaniu chętnie biorą udział osoby starsze, dzięki czemu mają możliwość wskazania zadań, na których realizacji szczególnie im zależy. Dzięki ich głosom w przeszłości realizowane były min: badania mammograficzne dla grup wiekowych nieobjętych innymi programami (grupa 70+), „siłownia dla umysłu”, bezpłatne spływy kajakowe czy zajęcia fitness na Plaży Miejskiej. Luboński Budżet Obywatelski bywał w przeszłości również chętnie wykorzystywany do realizacji inicjatyw poprawiających jakość przestrzeni publicznych.

3. Ochrona osób starszych przed przemocą i nadużyciami

1) Wsparcie specjalistyczne dla osób starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia wsparcie specjalistyczne dla osób starszych:

- **Specjalista do spraw przemocy** – usługa w wymiarze 576 godzin w okresie od lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. (Podział godzin w poszczególnych latach: 2025 – 156h, 2026 – 210h i 2027 – 210h)

Usługa poradnictwa specjalisty do spraw przemocy obejmuje spotkania indywidualne dla osób doświadczających przemocy domowej w zakresie: rozpoznania sytuacji ofiar przemocy domowej, pomocy im oraz wspierania w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy domowej, a także nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc. Z uwagi na to przemoc to zwykle długi i powtarzający się proces zatem poradnictwo nie będzie jednorazowe, tylko będzie trwało do ustabilizowania sytuacji tzn. ustania przemocy. Zakłada się, że ze wsparcia skorzysta min. 56 osób, w tym osoby z niepełnosprawnością, które w projekcie stanowią jedną z grup traktowanych priorytetowo spośród zgłaszających się po usługę.

- **Poradnictwo psychologiczne** – usługa w wymiarze 986 godzin w okresie od lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. (podział godzin w poszczególnych latach: 2025 – 306h, 2026 – 340h i 2027 – 340h)

Usługa poradnictwa psychologicznego obejmuje spotkania indywidualne dla osób dorosłych i dzieci o charakterze diagnostycznym i wspierającym. Poradnictwo psychologiczne ma służyć nabyciu umiejętności interpersonalnych i rodzicielsko – wychowawczych i przezwyciężeniu trudności życiowych. Poradnictwo psychologiczne dedykowane jest osobom zdrowym, ale przeżywającym różnego rodzaju kryzysy, które mają problem z dostosowaniem się do nowych okoliczności, zwłaszcza do zmieniającej się sytuacji życiowej. Poradnictwo będzie skupiało się na diagnozie, pokierowaniu do specjalistów, nauce asertywności i komunikacji. W związku z takim rozumieniem i zakresem przewidujemy, że osoby mogą korzystać z poradnictwa przez dłuższy czas, a nie jednorazowo.

Zakłada się, że ze wsparcia skorzysta min. 95 osób, w tym osoby z niepełnosprawnością, które w projekcie stanowią jedną z grup traktowanych priorytetowo spośród zgłaszających się po usługę.

- **Poradnictwo prawne** – usługa w wymiarze 460 godzin w okresie od lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. (Podział godzin w poszczególnych latach: 2025 – 140h, 2026 – 160h i 2027 – 160h).

Usług poradnictwa prawnego obejmuje indywidualne konsultacje prawne dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Chodzi o przekazywanie informacji z zakresu obowiązującego stanu prawnego, przysługujących osobie uprawnień lub spoczywających na niej obowiązków w szczególności z zakresu prawa rodzinnego i cywilnego. Ma na celu wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego. Chodzi o to, żeby osoby, których na to nie stać mogły skorzystać z w miarę kompleksowej usługi prawnej z wyłączeniem reprezentowania przed sądem, ale z możliwością uzyskania porady w napisaniu pisma na każdym etapie postępowania sądowego przed sądem rodzinnym, w sprawach spadkowych, w sprawach o upadłość konsumencką. Zakłada się, że ze wsparcia skorzysta min. 48 osób, w tym osoby z niepełnosprawnością, które w projekcie stanowią jedną z grup traktowanych priorytetowo spośród zgłaszających się po usługę.

- **Mediacje rodzinne** w wymiarze 183 godzin w okresie od lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. (Podział godzin w poszczególnych latach: 2025 – 61h, 2026 – 61h i 2027 – 61h).

Mediacje rodzinne przeznaczone są dla osób w konflikcie w celu doprowadzania do jego rozwiązania. Dzięki uzgodnieniom podczas mediacji strony będą mogły rozwiązać sporne kwestie. W spotkaniu uczestniczyć będą minimum 2 osoby. Celem mediacji będzie dojście stron do porozumienia przez stworzenie przyjaznej, poufnej atmosfery. Zakłada się, że ze wsparcia skorzysta min. 60 osób, w tym osoby z niepełnosprawnością, które w projekcie stanowią jedną z grup traktowanych priorytetowo spośród zgłaszających się po usługę.

- **Psycholog systemowy** - usługa w wymiarze 576 godzin w okresie od lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r. (Podział godzin w poszczególnych latach: 2025 – 176h, 2026 – 200h i 2027 – 200h)

Usługa psychologa systemowego będzie miała formę konsultacji indywidualnych i grupowych (w rodzinie) w sytuacji konfliktu lub gdy występują w rodzinie problemy w komunikacji. Specjalista wskaże możliwości poprawy komunikacji z dziećmi, partnerem. Psycholog systemowy będzie pracował z osobami w celu wypracowania z nimi optymalnego sposobu funkcjonowania w rodzinie. W spotkaniach będzie też mogła uczestniczyć cała rodzina. Zakłada się, że ze wsparcia skorzysta min. 56 osób, w tym osoby z niepełnosprawnością, które w projekcie stanowią jedną z grup traktowanych priorytetowo spośród zgłaszających się po usługę.

2) Upowszechnianie wiedzy o potencjalnych nadużyciach i prawach

Miasto Luboń upowszechniania wiedzę o potencjalnych nadużyciach przez wykorzystanie słabości osób starszych, o prawach konsumenckich i sposobach ich egzekwowania poprzez:

- udzielanie nieodpłatnych porad prawnych w Centrum Wsparcia i Pomocy Rodzinie

- współpracę lokalnych instytucji – samorządu, policji i straży miejskiej w celu rozpoznawania nadużyć w stosunku do osób starszych i prowadzenia działań profilaktycznych
- rozpowszechnianie informacji o mechanizmach dokonywania nadużyć (oszustw zwanych popularnie: „na wnuczka”, „na policjanta”, „na litość”) w stosunku do osób starszych na łamach Informatora Miasta Luboń, na stronie internetowej, w mediach społecznościowych, gablotach informacyjnych

Przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych i zaniedbania w miejscu zamieszkania:

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego;
- prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”;
- monitorowanie przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych przez pracowników socjalnych i dzielnicowych.

3) Centrum Wsparcia i Pomocy Rodzinie w Luboniu

Centrum Wsparcia i Pomocy Rodzinie w Luboniu aktywnie uczestniczy w procesie aktywizacji i wsparcia seniorów z Lubonia. W 2025 roku grupa seniorów miała do dyspozycji comiesięczne spotkania w wymiarze dwóch godzin, które poświęcone były na pracę w grupie oraz spotkania indywidualne dotyczące osobistych problemów poszczególnych członków grupy.

Wsparcie terapeutyczne świadczone jest od kilku lat również na rzecz seniorów biorących udział w zajęciach oferowanych przez Senior-Wigor. Terapeuta w razie potrzeby wspiera inne kluby i organizacje senioralne.

Pierwsze spotkania odbyły się w 2022 r. Miały charakter cyklicznych, cotygodniowych spotkań grupowych lub indywidualnych, które trwały dwie godziny. Na warsztatach omawiano zasady pracy w grupie, skupiano się na rozwiązywaniu bieżących konfliktów oraz budowania atmosfery zaufania i współpracy uczestników. W tej formie spotkania odbywały się przez okres dwóch lat.

Poza zajęciami stacjonarnymi odbywającymi się na terenie ośrodka Senior-Wigor, seniorzy mogą bezpłatnie korzystać ze wsparcia terapeutycznego świadczonego przez terapeutów w gabinetach przy ulicy Sobieskiego 65. W najbliższych latach działania CWiPR na rzecz seniorów będą kontynuowane.

4. Realizacja programów prozdrowotnych - promocja zdrowego i aktywnego trybu życia

Polityka senioralna Lubonia zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania osób starszych oraz poprawy jakości ich życia. Pomoc osobom starszym w trudnej sytuacji życiowej udzielana jest interdyscyplinarnie dzięki współpracy instytucji działających w sferze społecznej. Art. 68 Konstytucji RP stanowi, iż władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom w podeszłym wieku. Samorząd gminny nie ma szerokich kompetencji w zakresie organizacji i finansowania opieki zdrowotnej seniorom, jednak Miasto Luboń ściśle współpracuje z placówkami Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Miasto prowadzi również politykę

informacyjną w zakresie profilaktyki ochrony zdrowia, regularnie publikując na łamach Informatora Miasta Luboń i kanałach internetowych materiały promujące badania i zdrowy styl życia. Lubońscy seniorzy mogą aktywnie korzystać z oferty sportowej LOSIR i bezpłatnych zajęć finansowanych z budżetu Miasta Luboń.

1) **LOSIR sp. z o.o.**

O zaspakajanie potrzeb mieszkańców Lubonia w dziedzinie sportu i rekreacji dba LOSIR Sp. z o.o. Oferta została przygotowana do stworzenia jak najlepszych warunków treningowych oraz umożliwienia mieszkańcom Lubonia uprawiania amatorsko szerokiego wachlarza dyscyplin sportowych. Niezależnie od pory roku, każdy może znaleźć dla siebie miejsce z dogodną infrastrukturą, aby uprawiać aktywność fizyczną bez względu na wiek. Największym kapitałem LOSIR są w pełni wyposażone, nowoczesne obiekty sportowe, dostępne również dla seniorów:

- hala widowiskowo-sportowa z boiskiem do piłki nożnej halowej, koszykowej, siatkowej, piłki ręcznej, tenisa stołowego, badmintona, salą gimnastyczną, salą do fitness i suchą sauną (tzw. łaźnią fińską),
- boisko typu Orlik oraz boisko wielofunkcyjne działające przy hali,
- Stadion Miejski przy ulicy Rzecznej, bieżnię, boisko ze sztuczną nawierzchnią,
- TOR OCR, boisko do piłki nożnej plażowej oraz boisko do siatkówki plażowej,
- boisko Orlik 2012 ze sztuczną nawierzchnią na obiekcie przy ul. Dojazdowej,
- tor do gry w boule,
- boisko do siatkówki – zespół boisk przy ul. Szkolnej

Seniorzy korzystający z obiektów stanowią około 5 % ogółu korzystających z obiektów sportowych.

2) **Joga dla seniora**

Miasto Luboń finansuje zajęcia z jogi dla seniorów, które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Bezpłatne zajęcia odbywają się raz w tygodniu w Ośrodku Kultury w Luboniu.

3) **Siłownie zewnętrzne**

Mieszkańcy Lubonia mają do dyspozycji osiem siłowni zewnętrznych, które są zlokalizowane m.in. w: Parku Siewcy, Parku Papieskim, przy ul. H. Kołłątaja, S. Batorego, Chabrowej, F. Chopina, Jaśminowej i Poznańskiej. Lubońscy seniorzy chętnie korzystają z tej formy aktywności.

4) **Badminton**

W ramach Lubońskiego Budżetu Obywatelskiego odbywać się będą darmowe ogólnodostępne zajęcia z badmintona skierowane również do seniorów. Projekt ma charakter otwarty – nie wymaga wcześniejszego doświadczenia sportowego ani sprzętu.

5) Plaża miejska dla seniora

W okresie letnim bardzo atrakcyjną propozycją jest w Luboniu plaża miejska nad Wartą, która funkcjonuje od 2016 roku. Głównym założeniem i celem plaży miejskiej jest przekonanie mieszkańców miasta do odpoczynku nad Wartą i skorzystania z przygotowanej dla nich atrakcyjnej oferty.

Odbývają się tam koncerty, zajęcia sportowe, warsztaty, spływy kajakowe, seanse kina letniego oraz dedykowane seniorom potańcówki. Plaża posiada zaplecze gastronomiczne i sanitarne. Wychodząc naprzeciw potrzebom seniorów, w 2022 roku na Plaży Miejskiej zostały postawione siedziska, z których łatwiej i wygodniej niż z leżaków mogą skorzystać starsi wiekiem.

6) Bezpłatne badania

Cyklicznie na terenie miasta odbywają się bezpłatne badania profilaktyczne, przeprowadzane przez podmioty zewnętrzne, min: mammografia, badania słuchu, USG.

5. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków

Odpowiednio ukształtowane i zorganizowane przestrzenie publiczne wpływają w istotny sposób na jakość życia, zapewnienie godności, zdrowia i dobrego samopoczucia wszystkich ludzi, ale szczególnie osób w starszym wieku oraz z niepełnosprawnościami. Dlatego ważne jest wprowadzanie rozwiązań, które będą czynić przestrzenie publiczne miejscami przyjaznymi osobom starszym. Towarzyszące starzeniu się zmiany fizyczne i psychospołeczne zaczynają w coraz większym stopniu ograniczać mobilność i niezależność osób starszych. Istniejący szereg zaleceń dotyczących kształtowania przestrzeni publicznych wyznacza jako podstawowy cel umożliwienie osobom starszym prowadzenia niezależnej egzystencji, w znanym środowisku

1) Tworzenie przyjaznej przestrzeni

Miasto ma za zadanie tworzenie przyjaznych dla osób starszych przestrzeni publicznych poprzez:

- dostosowywanie przestrzeni publicznej do zróżnicowanych potrzeb osób starszych, oparte na zasadach projektowania uniwersalnego oraz eliminowania rozwiązań dyskryminujących osoby starsze i stygmatyzujących je z powodu ich indywidualnych cech;
- zadbanie o to, by wszystkie przedsięwzięcia związane z proponowaniem, projektowaniem i wprowadzaniem zmian w przestrzeniach publicznych opierały się na uznaniu podmiotowości osób starszych;
- systematyczne likwidowanie newralgicznych barier i utrudnień w przestrzeni publicznej – stawianie ławek umożliwiających krótki odpoczynek, toalet, likwidowanie lub obniżanie krawężników, budowa sygnalizacji akustycznych, budowanie podjazdów, budowanie ścieżek rowerowych oraz wytyczanie miejsc dla rowerzystów na istniejących chodnikach;
- dokonywanie audytów dostępności konkretnych przestrzeni publicznych, obejmujących też konsultacje z mieszkańcami, w tym z osobami starszymi;

- zadbanie o to, aby przestrzenie publiczne, obiekty użyteczności publicznej i systemy transportu publicznego, systemy i środki informacji w przestrzeni publicznej były kompatybilne.
- zapewnienie finansowania na realizację prac projektowych i budowlanych, zwłaszcza tych polegających na dostosowaniu istniejącej infrastruktury miejskiej do potrzeb osób starszych;

2) Dostępność transportu

Zadaniem Miasta jest zapewnienie dostępności transportu publicznego dla osób starszych.

Dbając o systematyczne likwidowanie newralgicznych barier i utrudnień Miasto Luboń wymieniał przestarzałe autobusy na nowe niskopodłogowe pojazdy komunikacji miejskiej, przystosowane do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnością ruchową. Aktualnie cały tabor przystosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Luboń posiada korzystne położenie komunikacyjne. Odległość z Lubonia do centrum Poznania wynosi 10 km. Mieszkańcy Lubonia mają do dyspozycji dziewięć linii autobusowych, które kursują po Luboniu, w kierunkach: Dębiec, Górczyn i do dworca PKP Poznań Garbary.

Bilet seniora to niezwykle atrakcyjny cenowo bilet okresowy dla osób, które ukończyły 65 lat, zamieszkałych w Poznaniu i gminach objętych porozumieniami międzygminnymi, w tym w Luboniu. Można go kupić na strefę A (Poznań) w dwóch wariantach: na 90 dni w cenie 30 zł i na 365 dni w cenie 90 zł. Bilet można także kupić na strefę A+B+C+D (cała sieć) w dwóch wariantach: na 90 dni w cenie 50 zł i na 365 dni w cenie 150 zł.

Osoby, które ukończyły 70. rok życia korzystają bezpłatnie z transportu publicznego na liniach ZTM.

6. Kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla osób starszych

Dominujące we współczesnej kulturze negatywne stereotypy osób starszych prowadzą do postrzegania tej zbiorowości głównie w kategoriach deficytów. Kształtowany tak wizerunek jest źródłem dyskryminacji osób starszych, zaburza komunikację i relacje międzyludzkie.

1) Łamanie stereotypów i zapewnienie udziału seniorom w procesach konsultacyjnych

Zadaniem Miasta jest kształtowanie w społeczeństwie szacunku dla osób starszych poprzez łamanie stereotypów na temat starości i osób starszych poprzez:

- propagowanie w społeczeństwie wiedzy o zróżnicowaniu grupy osób starszych oraz różniących ją potrzebach i cechach od poprzednich pokoleń;
- prowadzenie w mediach kampanii edukacyjnych głoszących hasła poszanowania godności osób starszych;
- rozwijanie programów wolontariatu międzypokoleniowego;
- realizację przedsięwzięć międzypokoleniowych.

Miasto Luboń zapewnia osobom starszym udział w procesie decyzyjnym (konsultowaniu) poprzez:

- działalność Lubońskiej Rady Seniorów;

- konsultowanie działań na rzecz seniorów z organizacjami pozarządowymi, które mają dobre rozpoznanie potrzeb, a także możliwość dotarcia różnymi kanałami do osób starszych.

2) Lubońska Rada Seniorów

Lubońska Rada Seniorów jest ciałem doradczym, opiniotwórczym i inicjatywnym w strukturach władz Miasta, powołanym uchwałą Rady Miasta Luboń Nr IV/29/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r. Rada składa się z przedstawicieli osób starszych niezrzeszonych w organizacjach osób starszych, przedstawicieli organizacji pozarządowych zrzeszających lub działających na rzecz osób starszych. Istnienie Rady Seniorów zapewnia przedstawicielom osób starszych udział w procesie decyzyjnym (konsultowaniu) w kwestiach dotyczących ich samych.

Celem działalności Lubońskiej Rady Seniorów jest służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta.

Zadania Lubońskiej Rady Seniorów:

- ścisła współpraca z władzami miasta przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
- przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
- zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego;
- podejmowanie działań na rzecz profilaktyki i ochrony zdrowia;
- wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej i edukacyjnej, w tym w szczególności rozwijanie umiejętności cyfrowych;
- dążenie do odtwarzania i umacniania międzypokoleniowych więzi społecznych poprzez działania na rzecz samooceny i samorealizacji;
- współdziałanie i współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie miasta w sprawie organizacji działań dla seniorów;
- wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej miasta np. Strategii Rozwoju Miasta;
- upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne, w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

7. Pobudzanie i wspieranie różnorodnych i skutecznych form komunikacji oraz informacji

Głównym źródłem informacji o tym, co dzieje się w Mieście jest bezpłatny, kolportowany do licznych punktów dystrybucji Informator Miasta Luboń. Seniorzy mogą w nim znaleźć informacje na temat aktualnych wydarzeń. Jest to kanał informacji dogodny dla tej grupy odbiorców, często niekorzystającej z Internetu.

Na łamach Informatora zamieszczane są komunikaty o dodatkowych formach wsparcia dla emerytów (także o zasiłkach, dodatkach, które są oferowane i z których można korzystać) oraz komunikaty ostrzegające seniorów o mechanizmach dokonywania nadużyć w stosunku do osób starszych.

V. Kierunki działań. Nowe inicjatywy

1. Zintegrowane Centrum Opieki i Teleopieki w Metropolii Poznań

W 2026 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu weźmie udział w projekcie „Zintegrowane Centrum Opieki i Teleopieki w Metropolii Poznań” w charakterze partnera projektu.

W ramach projektu Miasto Luboń będzie realizowało specjalistyczne usługi domowe – dostosowane do potrzeb osób starszych. Seniorzy będą mogli skorzystać z:

- zabiegów fizjoterapeutycznych - w zależności od potrzeb osoby starsze będą miały do dyspozycji następujące zabiegi: ultradźwięki, elektrostymulacje, laseroterapię, magnetoterapię, lampy: diatermia i solux, terapia fizykalna. Zabiegi wykonywane będą w seriach. Ilość i rodzaj zabiegów będzie ustalana podczas indywidualnej konsultacji.
- indywidualnej konsultacji geriatrycznej – alternatywa dla konieczności wizyt u wielu specjalistów i dobre rozwiązanie dla seniorów. Konsultacja umożliwi wskazanie kompleksowego planu leczenia, którego celem jest profilaktyka i leczenie chorób, jak również poprawa jakości życia.
- indywidualnej konsultacji dietetyka - zakładającej ułożenie diety odpowiednio zbilansowanej dla danego pacjenta. Wpłynie to na budowanie zdrowych nawyków, poprawę zdrowia i samopoczucia.
- grupowych zajęć usprawniających – zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu w wymiarze 1h i będą to: ćwiczenia wzmacniające kręgosłup, rozciągające, uelastyczniające mięśnie. Zajęcia zwiększą sprawność osób starszych i wpłyną na poprawę samopoczucia. Forma grupowa zajęć wpłynie korzystnie na niwelowanie poczucia izolacji i osamotnienia. Planuje się zlecenie usługi wyspecjalizowanemu podmiotowi.

Realizacja projektu zapewni jego uczestnikom dostęp do specjalistycznych usług opiekuńczych i zdrowotnych w miejscu zamieszkania w zindywidualizowany sposób, co umożliwi zapobieganie/ odroczenie umieszczenia w opiece instytucjonalnej i zapewni zachowanie możliwie wysokiego poziomu zdrowia i sprawności.

2. Dzień zdrowia

W trakcie tego wydarzenia seniorzy mogą bezpłatnie skorzystać z oferty różnego rodzaju badań profilaktycznych: np. badań poziomu cukru, mammografii, badania ciśnienia oraz uczestniczyć w wykładach promujących aktywny i zdrowy styl życia.

3. Centrum Inicjatyw Senioralnych

Przy Ośrodku Kultury w Luboniu powstanie Centrum Inicjatyw Senioralnych, które będzie podejmowało liczne działania samodzielnie oraz współpracowało z innymi jednostkami, organizacjami, instytucjami, partnerami w celu poszerzenia oferty dla osób w wieku senioralnym.

Centrum będzie współtworzyło nowe inicjatywy senioralne, będzie prowadziło wydarzenia dedykowane osobom w wieku senioralnym, a także będzie prowadziło szeroką kampanię informacyjno-promocyjną, która będzie obejmowała:

- prowadzenie Cyfrowego Informatora Seniora
- informowanie o działalności Centrum oraz ofercie skierowanej do osób starszych za pośrednictwem mediów lokalnych
- przygotowanie cotygodniowego wydania newslettera
- dystrybucję ulotek oraz wydawnictw o tematyce senioralnej.

4. „Złota rączka dla Seniora”

W ramach programu „Złota Rączka dla Seniora” seniorzy zamieszkujący na terenie Lubonia, będą mogli w swoich domach skorzystać z bezpłatnych usług naprawczych i technicznych, takich jak: naprawy niewymagające specjalistycznej wiedzy oraz specjalistycznych uprawnień (elektrycznych, gazowych, hydraulicznych), naprawy niewymagające dużych nakładów finansowych na zakup materiałów i naprawy niewymagające natychmiastowej interwencji oraz prace porządkowe na zewnątrz (m.in. zamiatanie chodnika, odśnieżanie, drobne prace ogrodowe) a także sprzątanie mieszkań.

Celem programu jest poprawa jakości samopoczucia, zdrowia i poczucia godności osobistej, zwiększenie poziomu poczucia bezpieczeństwa osobistego seniorów w ich miejscu zamieszkania poprzez udzielenie wsparcia w formie konsultacji i drobnych napraw technicznych, ograniczających wystąpienie zagrożeń dla zdrowia z powodu niesprawności instalacji sprzętów i urządzeń domowych.

5. Taksówka dla Seniora

Miasto Luboń uruchomi bezpłatne usługi transportowe świadczone na rzecz osób mających trudności w samodzielnym poruszaniu się komunikacją publiczną. Przejazdy na terenie Lubonia, Poznania i Puszczykowa będą mogły odbywać się do urzędu, do specjalistycznej placówki medycznej na umówioną wizytę (badania, wizyta specjalistyczna).

Usługa skierowana będzie do osób samotnych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej czy dysponujących niskimi dochodami.

VI. Źródła finansowania Polityki Senioralnej Miasta Luboń

Finansowanie Polityki Senioralnej Miasta Luboń na lata 2026-2030 odbywać się będzie w ramach środków własnych Miasta Luboń, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródeł. Realizacja poszczególnych zadań zależeć będzie od aktualnych możliwości budżetowych Miasta Luboń.

VII. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem będzie Wydział Oświaty Zdrowia i Kultury Urzędu Miasta Luboń. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszych efektów podjętych inicjatyw.

Polityka Senioralna Miasta Luboń na lata 2026 – 2030 jest dokumentem otwartym i długofalowym, który podlega ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami osób starszych. Monitoring będzie polegał na sporządzeniu co dwa lata raportu z realizacji Programu (pierwszy okres sprawozdawczy przypada na lata 2026-2028, z terminem sporządzenia raportu na koniec I kwartału 2029 r.). Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Po zakończeniu realizacji Programu (rok 2030), dokonana zostanie końcowa ewaluacja, która będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. Zakończenie

Program „Polityka senioralna Miasta Luboń na lata 2026-2030” to dokument nakreślający cele i horyzontalną perspektywę Lubonia w obszarze działań realizowanych na rzecz seniorów.

Przejście na emeryturę dla wielu osób dorosłych łączy się z uczuciem satysfakcji, zadowolenia z dotychczasowych osiągnięć życiowych, ale niekoniecznie z obniżeniem aktywności życiowej czy społecznej. Wielu osobom ten okres przejścia, otwiera nowe możliwości rozwojowe i dla wielu osób wiąże się on z nowymi, kolejnymi wyzwaniem życiowymi. Jednocześnie jest to kolejny etap życia, w którym musimy stanąć w obliczu różnorodnych wyzwań, poradzić sobie z pojawiającymi się trudnościami, problemami, w tym tak poważnymi, jak pogorszenie stanu zdrowia, obniżenie sprawności fizycznej i psychicznej. Dzisiejsze postrzeganie starości daleko odbiega od dotychczasowego, do niedawna jeszcze jedynego obrazu czy wręcz stereotypu starości, nakazującego postrzegać seniorów jako osoby słabe, chore i wycofane. Coraz częściej skupiamy się na kreowaniu i utrwalaniu pozytywnego wizerunku starzenia się, który promuje aktywność, niezależność, mobilność seniorów. Aktywizacja osób starszych jest ważnym zadaniem władz publicznych i organizacji społecznych oraz ważnym kierunkiem polityki senioralnej. Jednak, aby taka aktywizacja przyniosła oczekiwane skutki powinna uwzględniać specyficzne potrzeby i oczekiwania tej grupy wiekowej oraz wykorzystywać jej potencjał.

Dużym wyzwaniem na najbliższe lata staje się podnoszenie ogólnej świadomości wartości aktywności osób starszych. Koncepcja aktywnego starzenia się odnosi się do wielu rodzajów aktywności: zawodowej, rodzinnej i społecznej. Podejmowanie w starszym wieku nowych wyzwań jest ściśle związane z indywidualną, mającą wymiar psychologiczny, postawą wobec życia i starości.

Program opracował zespół projektowy w składzie:

1. Dorota Franek – Zastępca Burmistrza Miasta Luboń
2. Angelika Stefaniak – Kierownik Wydziału Promocji i Komunikacji Społecznej w Urzędzie Miasta Luboń
3. Katarzyna Andrzejczak – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Luboniu
4. Justyna Juskowiak – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Luboniu
5. Joanna Zych - główny specjalista w Wydziale Oświaty Zdrowia i Kultury w Urzędzie Miasta Luboń

Wsparcie merytoryczne: Lubońska Rada Seniorów

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym nakłada na gminę obowiązek tworzenia odpowiednich warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej, podejmowanie działań zmierzających do wsparcia osób starszych i przeciwdziałających zjawisku wykluczenia tej grupy społecznej. Program „Polityki senioralnej w Mieście Luboń na lata 2026-2030” jest kontynuacją Programu „Polityki senioralnej na lata 2022-2025”.

Program „Polityka senioralna Miasta Luboń” przyczynia się do poprawy warunków i jakości życia seniorów w naszym mieście i ich aktywizacji, prowadzącej do jak najdłuższego samodzielnego życia w dotychczasowym środowisku społecznym. Program zakłada działania prowadzone zarówno w obszarze wsparcia społecznego, ochrony, jak i aktywności obywatelskiej i społecznej, które będą realizowane dzięki współpracy z podmiotami prowadzącymi działania aktywizujące środowisko osób starszych.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodnicząca Rady Miasta

Teresa Zygmanska